

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-22-01/2013

P/13/113

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/113 – Działania administracji publicznej na rzecz bezdomnych w latach 2012-2013 – I półrocze.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie ¹
Kontrolerzy	Tadeusz Jaworski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87881 z dnia 7.10.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 3, 70-323 Szczecin ² .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marta Giezek, dyrektor. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ realizację działań podejmowanych na rzecz bezdomnych.

Pozytywną ocenę uzasadnia rozpoznanie skali zjawiska bezdomności, prawidłowa realizacja działań podejmowanych na rzecz osób bezdomnych, szeroka współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom bezdomnym oraz wypracowanie i wdrożenie procedur dotyczących pomocy takim osobom w okresie zimy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja działań podejmowanych na rzecz bezdomnych.

1. Potrzeby i programy pomocy społecznej na rzecz bezdomnych, uregulowania wewnętrzne MOPR.

Opis stanu
faktycznego

Dyrektor MOPR, realizując przepisy art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁴, corocznie składała Przewodniczącemu Rady Miasta Szczecin sprawozdania z działalności MOPR⁵. W sprawozdaniach tych przedstawiono potrzeby w zakresie pomocy społecznej wymagane przepisami art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy ops (pkt 7 sprawozdania za 2011 r. i pkt 4 sprawozdania za 2012 r.).

(dowód: akta kontroli, str.: 4)

¹zwana dalej również NIK.

²Zwany dalej MOPR.

³Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴Zwanej dalej Ustawą ops (Dz.U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.).

⁵Sprawozdanie za 2011 r. przekazano przy piśmie z 12 grudnia 2012 r. nr DO/SA/JB/0220-10-/12, a za 2012 r. - przy piśmie z 9 maja 2013 r. nr DO/SA/JT/0220-12-/13.

MOPR, przy współpracy Wydziału Spraw Społecznych UM Szczecin, corocznie sporządzał „Ocenę zasobów pomocy społecznej na rok /.../ dla gminy M. Szczecin”. Ocena za dany rok obejmowała dane sprawozdawcze za dwa lata wstecz, za rok oceniany oraz prognozę lub potrzeby w zakresie pomocy społecznej na rok i dwa lata po ocenie. W ocenach tych przedstawiono wszystkie obszary działania MOPR⁶. Wnioski końcowe zawarte w Ocenie /.../ na 2012 r.⁷ zmierzały m.in. do zwiększenia efektywności działań w zakresie pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Szczecina. W odniesieniu do realizacji zadań związanych z pomocą osobom bezdomnym wnioski dotyczyły rozwoju mieszkalnictwa chronionego m.in. dla rodzin zagrożonych bezdomnością.

(dowód: akta kontroli, str.: 4,8-38)

Potrzeby dotyczące wszystkich obszarów działania MOPR (bez wyszczególniania poszczególnych grup społecznych korzystających z pomocy społecznej) przedstawiane były również w projektach i ostatecznych planach finansowych MOPR. Limit wydatków po zmianach na 2012 r. (nie zgłaszano potrzeb) wyniósł 62.268 tys. zł (108,7% planu po zmianach na 2011 r.), a wykonanie 60.850,5 tys. zł (97,7% planu po zmianach na 2012 r.). Zgłoszone na 2013 r. potrzeby na pomoc społeczną wyniosły 69.755,2 tys. zł. Na koniec I półrocza 2013 r. plan po zmianach wynosił 60.434,1 tys. zł, a wykonanie 33.289,3 tys. zł (55,1% planu po zmianach).

(dowód: akta kontroli, str.: 5,6,7)

Dyrektor MOPR Marta Giezek wyjaśniła, że wykonanie planu wydatków w 2012 r. na poziomie 97,7% planu finansowego nie miało wpływu na realizację zadań w zakresie pomocy na rzecz bezdomnych. Wykonanie wydatków na poziomie 97,7% wynika przede wszystkim z wprowadzenia od 2012 r. nowych zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz wprowadzenie w III kw. 2012 r. zmian w zakresie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej i wysokości maksymalnej kwoty zasiłku stałego, których to skutków finansowych nie można było realnie zaplanować i przewidzieć. Plan wydatków na 2013 r. wyniesie 69.341,4 tys. zł i w całości zabezpieczy potrzeby finansowe MOPR na 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str.: 95,97,98)

Program odnoszący się do diagnozy i przeciwdziałania zjawisku bezdomności zgodnego ze strategią rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Miasto Szczecin nie został opracowany.

(dowód: akta kontroli, str.: 5)

Dyrektor MOPR Marta Giezek wyjaśniła, że w Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Szczecinie na lata 2009-2015, stanowiącej załącznik do uchwały nr XXX/742/08 Rady Miasta Szczecin z dnia 18 grudnia 2008 r., nie została wyodrębniona grupa społeczna osób bezdomnych i w związku z tym nie został opracowany program w zakresie przeciwdziałania zjawisku bezdomności. /.../ Działania podejmowane na rzecz innych grup społecznych uwzględnionych w Strategii odzwierciedlają również problemy i sytuację osób bezdomnych. /.../ osoby bezdomne borykają się z takimi problemami jak bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, niepełnosprawność, długotrwała choroba,

⁶Ocena sporządzana w formie tabel/zestawień zawierała m.in. dane i informacje o: sytuacji demograficznej i społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, innych rodzajach pomocy i świadczeniach, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, potrzebach finansowych na zwiększenie zasobu instytucjonalnego, kadrze MOPR, zatrudnieniu pomocniczym w MOPR, zespołach pracy socjalnej i integracji społecznej w MOPR, kosztach zasobu instytucjonalnego, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej, aktywności projektowo-programowej, współpracy z organizacjami pozarządowymi – zadaniach zleconych w obszarze pomocy i wsparcia, wskaźnikach oceny zasobów pomocy społecznej w obszarach: kadra pracowników socjalnych, koszty, osoby i rodziny korzystające z pomocy i wsparcia, powody przyznania pomocy, pomoc w formie świadczeń i usług, pomoc instytucjonalna, odmowy pomocy i wsparcia, budżet polityki społecznej, wnioski końcowe.

⁷Rok oceniany.

podeszły wiek czy występowanie kryzysu psychicznego. Zakres merytoryczny programów pomocy społecznej, o których jest mowa w Strategii, obejmuje ww. problemy społeczne i nie ogranicza uczestnictwa w nich osób bezdomnych /.../.

(dowód: akta kontroli, str.: 95,98,99)

W MOPR⁸ utworzono Dział Pomocy Osobom Bezdomnym⁹.

W Regulaminie wewnętrznym Działu POB¹⁰ określono zasady organizacji pracy Działu. Wyodrębniono: Sekcję Pracy Socjalnej (pracownicy realizują świadczenia, a pracownicy socjalni wykonują pracę środowiskową), Sekcję ds. Schronisk (pracownicy socjalni wykonują pracę środowiskową) oraz zespół pracowników wykonujących pracę z zakresu zadań asystentury rodziny. Do zadań Działu POB w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej należało m.in.: wspieranie osób i rodzin wymagających pomocy w osiągnięciu pełnej aktywności społecznej oraz umożliwienie im przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, poprzez m.in. prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego, reintegrację społeczną.

(dowód: akta kontroli, str.: 5)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności MOPR w opisanym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Zaplecze organizacyjno-kadrowe, w tym na rzecz bezdomnych.

Opis stanu
faktycznego

Według stanu na 31.12.2011 r. MOPR zatrudniał 206 pracowników socjalnych, co oznaczało, że na pracownika socjalnego przypadło 1.988 mieszkańców Szczecina¹¹. Spełniono wymogi określone w przepisach art. 110 ust. 11 ustawy ops, w zakresie liczby 2000 mieszkańców Szczecina przypadających na pracownika socjalnego. Zmniejszenie wg stanu na koniec 2012 r. i I półrocze 2013 r. liczby zatrudnionych pracowników socjalnych do 204 spowodowało przekroczenie normy 2000 mieszkańców Szczecina na pracownika socjalnego w 2012 r. o 6 osób¹², a na 30.06.2013 r. – o 2 osoby. Poprawa wskaźnika wynikała z mniejszej ilości mieszkańców Szczecina¹³ wykazanych przez GUS na 30.06.2013 r. przy niezmiętej liczbie 204 pracowników socjalnych zatrudnionych w MOPR.

MOPR podejmował, w latach 2011-2013, działania na rzecz zwiększenia zatrudnienia pracowników socjalnych. Wystąpiono do Urzędu Miasta Szczecin o zwiększenie liczby etatów (wystąpiono o 27 etatów, otrzymano 8) oraz zatrudniano osoby w ramach zatrudnienia subsydiowanego (w: 2011 r. - 4 osoby, 2012 r. - 5 osób i w I półroczu 2013 r. - 1 osoba). Na dzień kontroli (9.10.2013 r.) pracownicy socjalni zatrudnieni byli na 208 etatach, w tym 2 w ramach zatrudnienia subsydiowanego. Uwzględniając liczbę ludności Szczecina oraz 206 pracowników socjalnych¹⁴ na 30.06.2013 r., na pracownika socjalnego przypadło 1.9830 mieszkańców Szczecina. Spełniono tym samym wymogi określone w przepisach art. 110 ust. 11 ustawy ops, w zakresie liczby 2000 mieszkańców Szczecina przypadających na pracownika socjalnego¹⁵.

⁸ Regulamin organizacyjny przyjęty zarządzeniem Nr 89/12 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 28 lutego 2012 r.

⁹ Zwany dalej *Działem POB*.

¹⁰ wprowadzonym zarządzeniem Nr 31/12 Dyrektora MOPR z dnia 28 lutego 2012 r.

¹¹ wg danych GUS na koniec 2011 r. było 409.596 osób.

¹² wg danych GUS na 30.06.2012 r. było 409.211 osób.

¹³ wg danych GUS na 30.06.2013 r. – 408.502 osoby.

¹⁴ bez pracowników socjalnych zatrudnionych w ramach zatrudnienia subsydiowanego.

¹⁵ Zgodnie z przepisami art. 110 ust. 11 ustawy ops., do wyliczenia wskaźnika obrazującego ilu mieszkańców przypada na pracownika socjalnego przyjmuje się stan zatrudnienia wszystkich pracowników socjalnych, tj. świadczących pracę w środowisku oraz wykonujących czynności administracyjne. W MOPR w 2011 r., pracę w środowisku wykonywało 140 pracowników socjalnych, w 2012 r. - 137 pracowników socjalnych, a na koniec I półrocza 2013 r. - 135 pracowników socjalnych. Sytuacja taka nie oddaje rzeczywistego (znacznie większego) obciążenia pracowników socjalnych wykonujących pracę w środowisku (poza siedzibą MOPR).

(dowód: akta kontroli str.39,41,161)

W Regulaminie organizacyjnym MOPR nie wyodrębniono zespołu realizującego zadania w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej, o którym mowa w przepisach art. 110a. ust. 1 ustawy ops. Zadania te przypisane zostały do realizacji poszczególnym komórkom organizacyjnym MOPR, w tym m.in. Działowi POB. Natomiast w Regulaminie wewnętrznym Działu POB wyodrębniono m.in. Sekcję Pracy Socjalnej. Do zadań Działu POB w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej należało m.in.: wspieranie osób i rodzin wymagających pomocy w osiągnięciu pełnej aktywności społecznej oraz umożliwienie im przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, poprzez m.in. prowadzenie pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego oraz reintegrację społeczną.

(dowód: akta kontroli, str.: 40)

Wg stanu na 9.10.2013 r. w Dziale POB zatrudnionych było 26 pracowników, w tym 19 pracowników socjalnych - wszyscy spełniali wymogi wynikające z art. 116 ustawy ops.

(dowód: akta kontroli, str.: 39,42,43,44)

Kierownik Działu POB Beata Rynans wyjaśniła, że liczba pracowników Działu POB jest niewystarczająca, co jest zauważalne w okresach zwiększonego natężenia pracy, m.in. podczas realizacji zadań „Pogotowia zimowego”. Potrzeby wynoszą: 2 pracowników socjalnych i 1 do realizacji świadczeń. W 2012 r. Dział POB otrzymał 1 etat.

(dowód: akta kontroli, str.: 79,80)

W działalności MOPR w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ustalone
nieprawidłowości

3. Skala zjawiska bezdomności.

Opis stanu
faktycznego

MOPR pomocą i wsparciem z powodu bezdomności objął: w 2011 r. - 1.843 osoby, w 2012 r. – 1.632 osoby, a w I półroczu 2013 r. - 1.192 osoby¹⁶. Wg stanu na koniec okresów sprawozdawczych, świadczeniami z powodu bezdomności objętych było: w 2011 r. 1.404 bezdomnych tzw. „czynnych”, w 2012 r. - 1.394, a w I półroczu 2013 r. – 1000 osób.

(dowód: akta kontroli, str.: 45,47)

MOPR przy udziale służb, instytucji i organizacji pożytku publicznego¹⁷ przeprowadził w nocy z 7 na 8 lutego 2012 r. badanie liczby osób bezdomnych. Badanie przeprowadzono we wszystkich schroniskach, szpitalach, Areszcie Śledczym i miejscach niemieszkalnych na terenie gminy Szczecin. Osoby dokonujące badania wypełniały anonimowy kwestionariusz zawierający dane statystyczne. Ujawniono 1111 osób bezdomnych, w tym 75 dzieci. Osoby te przebywały w: schroniskach (528 osób), pustostanach i altankach działkowych (443 osoby), placówkach służby zdrowia (29 osób), areszcie śledczym (14 osób), mieszkaniach chronionych (6 osób), izbach wytrzeźwień (4 osoby), innych miejscach niemieszkalnych (87 osób).

(dowód: akta kontroli, str.: 45)

Kierownik Działu POB Beata Rynans oświadczyła, że stan 1111 policzonych osób nie oddaje rzeczywistej liczby osób bezdomnych na terenie gminy Szczecin, ponieważ służby nie były w stanie fizycznie zlokalizować i dotrzeć do wszystkich miejsc przebywania osób bezdomnych. Nie wszystkie osoby bezdomne zgodziły się na wypełnienie kwestionariusza badania, co też miało wpływ na liczbę tych osób.

(dowód: akta kontroli str.46)

¹⁶ Wg sprawozdań MPiPS-03 za lata 2011, 2012 i I półrocze 2013 r. – sporządzonych na podstawie programu komputerowego „Pomost”.

¹⁷ Policją, Strażą Miejską, Wojewódzka Stacją Pogotowia Ratunkowego, Miejską Izbą Wytrzeźwień, Strażą Ochrony Kolei, Szczecińskim Stowarzyszeniem „Złoty Wiek”, PKPS, Stowarzyszeniem „Feniks”, Centrum Socjalnym „Caritas”, Aresztem Śledczym, szpitalami.

MOPR nie ustalił potencjalnej liczby osób bezdomnych, jaka może przebywać na terenie gminy podczas zbliżającej się zimy.

(dowód: akta kontroli, str.: 46)

Kierownik Działu POB Beata Rynans wyjaśniła, że nie ma możliwości ustalenie liczby osób bezdomnych, jaka może przebywać podczas w Szczecinie w okresie zimowym 2013-2014. Nie do ustalenia jest liczba osób bezdomnych, która może m.in. przyjechać z innej gminy, utracić lokal mieszkalny. Dotychczasowe doświadczenia pozwalają na zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w schroniskach, jak również objęcie potrzebujących niezbędną pomocą. Liczba miejsc w schroniskach jest wystarczająca – w okresach zimowych nie zabrakło miejsca dla osób bezdomnych.

(dowód: akta kontroli, str.: 79,80,81)

W okresie zimy (2011/2012 oraz 2013/14) obowiązywały „Procedury dotyczące pomocy osobom bezdomnym w okresie zimy na terenie miasta Szczecina” z 3.01.2011 r. oraz 28.10.2013 r. Procedury te podpisane przez: Dyrektora Wydziału Spraw Społecznych UM Szczecin, Komendanta Komendy Miejskiej w Szczecinie, Komendanta Straży Miejskiej w Szczecinie, Komendanta Regionalnego Straży Ochrony Kolei, Dyrektora Miejskiej Izby Wyrzeźwień, Prezesa Pogotowia Zimowego „Feniks”, Prezesa Stowarzyszenia „Złoty Wiek” regulowały obowiązki stron oraz sposób reagowania i postępowania wobec osób bezdomnych przebywających w miejscach i w stanie zagrożenia ich zdrowiu lub życiu.

Wyłonione, w drodze otwartego konkursu ofert, pogotowie zimowe, posiada swoją siedzibę w schronisku dla bezdomnych przy ul. Zamkniętej 5 w Szczecinie¹⁸. Pogotowie zimowe zapewnia całodobową dyspozycyjność placówki udzielającej schronienia od 1.11. do 31.03. i gotowość przyjęcia w tym okresie osób zagrożonych zamarznięciem, dyżurowanie przy całodobowym telefonie alarmowym, organizację okresowych patroli wizytujących tradycyjne miejsca pobytu osób bezdomnych i zapewnienie w razie potrzeby przewozu tych osób, przygotowanie ulotek i informacji o możliwościach uzyskania pomocy przez osoby bezdomne i ich rozprowadzanie, podejmowanie interwencji i patroli w środowisku, motywowanie osób bezdomnych do zmiany dotychczasowego trybu życia.

Osoby bezdomne po zakończonym leczeniu szpitalnym lub po zabezpieczeniu na Izbie Przyjęć, o ile nie są w stanie same dotrzeć do pogotowia zimowego transportowane są przez placówkę ochrony zdrowia do schroniska przy ul. Hryniewieckiego 9 w Szczecinie, które zapewnia opiekę medyczną.

Podczas zimy 2011/2012 oraz 2012/2013 na terenie Szczecina nie stwierdzono przypadków zamarznięć wśród osób bezdomnych.

(dowód: akta kontroli, str.: 46)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności MOPR, w opisanym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Infrastruktura na rzecz bezdomnych.

Opis stanu
faktycznego

W kontrolowanym okresie na terenie gminy Miasto Szczecin corocznie 5 organizacji pozarządowych prowadziło 9 schronisk¹⁹. Łączna ilość miejsc w schroniskach wynosiła w 2011 r. - 545, a w 2012 r. – 572, a w 2013 r. – 545.²⁰

¹⁸Siedziba Pogotowia zimowego do 31.12.2013 r., a od 1.01.2014 r. będzie uzależniona od wyników otwartego konkursu ofert.

¹⁹ W 2012 r. schroniska prowadziły organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie „Feniks” – 2 schroniska, „CARITAS” - 4 schroniska, Polsko-Belgijskie Towarzystwo Pomocy Socjalnej Szczecin-Antwerpia – 1 schronisko prowadzone do końca 2012 r., Polski Komitet Pomocy Społecznej – 1 schronisko, Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Miłości Matki Teresy z Kalkuty – 1 schronisko.

Od 1.01.2013 r. w miejsce Polsko-Belgijskiego Towarzystwa Pomocy Socjalnej Szczecin-Antwerpia schronisko było prowadzone przez Stowarzyszenie „Złoty Wiek”.

²⁰ Dane z Oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2012 dla gminy M. Szczecin – tabela 5 wiersz 14.

Z pomocy w schroniskach w 2012 r. skorzystało 1.300osób bezdomnych, a w I półroczu 2013 r. - 647²¹.

Gmina M. Szczecin z organizacjami pozarządowymi (oprócz Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Miłości Matki Teresy z Kalkuty²²) zawarła umowy na wykorzystanie w 8 schroniskach dla osób bezdomnych²³: w 2011 r. 405 miejsc, a w okresie zimowym 545; w 2012 r. 395 miejsc, a w okresie zimowym 535; w 2013 r. 375 miejsc, a w okresie zimowym 525.

(dowód: akta kontroli, str.: 48,50,51,52,147,159)

Prezydent Miasta Szczecin decyzją z dnia 29 października 2012 r. nr WGN-II.6844.3.2012.MG oddał w trwały zarząd na czas nieoznaczony na rzecz MOPRna realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – usługi opieki społecznej, nieruchomość zabudowaną położoną w Szczecinie przy ul. Stanisława Hryniewieckiego 9.

Dyrektor MOPR umową użyczenia zawarłą 2.01.2013 r. przekazała ww. nieruchomość Szczecińskiemu Stowarzyszeniu „Złoty Wiek” do nieodpłatnego i wyłącznego używania z przeznaczeniem na prowadzenie schroniska dla osób bezdomnych. Umowa obowiązuje od 1.01.2013 r. do 31.12.2013 r., tj. na czas realizacji umowy zawartej z gminą Miastem Szczecin nr CRU 13/00000/69²⁴ na prowadzenie schroniska dla bezdomnych (chorych, wymagających opieki).

(dowód: akta kontroli str.49)

MOPR dysponował dwoma mieszkaniami chronionymi o charakterze rotacyjnym – omówiono w pkt. 5.2. wystąpienia pokontrolnego.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności MOPR w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

5. Pomoc i wsparcie udzielane bezdomnym.

Opis stanu
faktycznego

1) Pomoc i wsparcie o charakterze doraźnym.

MOPR corocznie otrzymywał z UM w Szczecinie informacje zawierające punkty wydawania gorących posiłków (jadłodajnie, schroniska), z którymi gmina Miasto Szczecin zawarła umowy oraz ilość posiłków dla osób bezdomnych, samotnych i ubogich. Na 2011 r. zakontraktowano 309.823 posiłków (średnio dziennie 849), w 2012 r. - 295.580 posiłków (średnio dziennie 810) w 5 podmiotach²⁵, a na 2013 r. 276.350 posiłków (średnio dziennie 757).

(dowód: akta kontroli, str.: 53,55,56,57)

MOPR, realizując program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, objął nim osoby bezdomne:

- w 2011 r. - 1.269 osób, wydając ogółem 2.620 decyzji administracyjnych, przyznając 739 osobom zasiłki celowe oraz 969 osobom posiłki. Łączna liczba świadczeń wyniosła 194.053, w tym 2.730 zasiłków celowych i 191.323 posiłki;

²¹Liczba wykazana przez prowadzących schroniska, obejmuje osoby kierowane kilkakrotnie do schronisk w roku oraz osoby spoza Szczecina. Dane ujęte w Sprawozdaniu MPIPS-03 – dział 6A po raz pierwszy wykazywane za 2012 r..

²²Organizacja pozarządowa Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Miłości Matki Teresy z Kalkuty prowadziła schronisko przy ul. Bulwar Gdański 31 dla mężczyzn. Schronisko nie było dofinansowane ze środków publicznych – nie miało podpisanej umowy z gminą M. Szczecin na zabezpieczenie określonej ilości miejsc noclegowych ze względu na charytatywny charakter działalności. Siostry Misjonarki same decydują o przyjęciu do schroniska - przeważnie osób z terenu innych gmin. Osoby ubiegające się o pomoc zobowiązane są do złożenia wniosku (zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej), który po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, w przypadku właściwości terenowej innej gminy jest przesyłany zawiadomieniem do właściwego OPS.

²³ Schronisko pełniące funkcję „Pogotowia zimowego” dla kobiet i mężczyzn, schronisko dla chorych i wymagających opieki, schronisko dla rodzin w sytuacji kryzysowej, schronisko dla kobiet i matek z dziećmi, 4 schroniska dla mężczyzn, w tym jedno dla chorych.

²⁴ W umowie nr CRU 13/00000/69 określono 60 miejsc.

²⁵Stowarzyszenie „Feniks”, Polsko-Belgijskie Towarzystwo Pomocy Socjalnej Szczecin-Antwerpia, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej, Klub Studencki „Szafa”.

- w 2012 r. - 1.258 osób, wydając ogółem 2.281 decyzji administracyjnych, przyznając 563 osobom zasiłki celowe i 924 osobom posiłki. Łączna liczba świadczeń wyniosła 177.345, w tym 2.145 zasiłków celowych i 175.200 posiłków;
- w I półroczu 2013 r. – 866 osób, wydając ogółem 1.271 decyzji administracyjnych, przyznając 376 osobom zasiłki celowych i 567 osobom posiłki. Łączna liczba świadczeń wyniosła 71.240, w tym 1.033 zasiłki celowe i 70.207 posiłków.

(dowód: akta kontroli, str.: 53,54,59)

MOPR w latach 2011-2013 (I półrocze) skierował do schronisk łącznie 1.599 osób bezdomnych, z tego: w 2011 r. - 669 osób, w 2012 r. - 627 osób, a w I półroczu 2013 r. - 303 osoby.

W okresie pogotowia zimowego do schronisk skierował 1.183 osoby, z tego w okresie pogotowia zimowego: 2010/2011 - 391 osób, 2012/2013 - 365 osób, a 2012/2013 – 427 osoby.

Ilość miejsc dla bezdomnych na okresy zimowe zabezpieczała potrzeby. Łączna liczba bezdomnych przebywających jednocześnie w schroniskach (z terenu i spoza terenu gminy Szczecin) nie przekraczała w okresie pogotowia zimowego: 2010/2011 – 475 osób (421 osób z terenu gminy Szczecin i 54 osoby obce). Prowadzący schroniska wykazali 100 wolnych miejsc i 4 pokoje ; 2011/2012 – 476 osób (419 osób z terenu gminy Szczecin i 57 obce). Prowadzący schroniska wykazali 57 wolnych miejsc i 5 pokoi. W okresie zimy 2012/2013 – 488 osób (425 osób z terenu gminy Szczecin i 63 obce). Prowadzący schroniska wykazali 73 wolne miejsca i 3 pokoje²⁶.

(dowód: akta kontroli, str.: 54,60,61,62,63)

Kierownik Działu POB Beata Rynans wyjaśniła, że MOPR nie wydaje skierowań do schronisk osobom bezdomnym z terenu innych gmin, ponieważ miejsca w schroniskach są finansowane przez Gminę Miasto Szczecin, która zawiera umowy z organizacjami pozarządowymi w celu zabezpieczenia miejsc w schroniskach dla bezdomnych ze Szczecina. Organizacje prowadzące schroniska dysponują wolnymi miejscami (oprócz limitu zawartego w umowie) i mogą przyjąć osobę bezdomną z innej gminy. Osoba ta pokrywa koszty pobytu ze swoich świadczeń, lub pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy na pokrycie kosztów pobytu i żywienia. Dokumentacja przesyłana jest do gminy skąd pochodzi bezdomna osoba. MOPR przyznał na powrót do gminy macierzystej osobom bezdomnym: w 2012 r. 17 świadczeń w wysokości 1.251 zł, a w I półroczu 2013 r. – 9 świadczeń w wys. 662,40 zł.

(dowód: akta kontroli, str.: 79,83,84)

W ramach świadczeń udzielonych w formie zasiłku celowego:

- w 2011 r. - 391 osobom udzielono 1.030 świadczeń o wartości 75.049 zł na zakup leków oraz 340 osobom udzielono 407 świadczeń o wartości 37.650 zł na zakup odzieży i obuwia;

- w 2012 r. 467 osobom udzielono 1.964 świadczenia o wartości 123.940 zł na zakup leków oraz 241 osobom udzielono 250 świadczeń o wartości 22.790 zł na zakup odzieży i obuwia;

- w I półroczu 2013 r. 300 osobom udzielono 928 świadczeń o wartości 58.016 zł na zakup leków oraz 124 osobom udzielono 153 świadczenia o wartości 15.250 zł na zakup odzieży i obuwia.

(dowód: akta kontroli, str. 94)

Kierownik Działu POB Beata Rynans wyjaśniła, że w celu otrzymania odzieży i obuwia MOPR kieruje osoby bezdomne do organizacji PCK, PKPS oraz Caritas. Dodatkowo

²⁶ Jedna z organizacji prowadzących schroniska wykazywała ilość wolnych pokoi (a nie wolnych miejsc).

wsparciem dla osób bezdomnych są dyżury lekarza w schronisku przy ul. Zamkniętej w Szczecinie, świadczone na podstawie zawartej umowy z Gminą Miastem Szczecin.

(dowód: akta kontroli, str.: 79,83)

2) Integracja bezdomnych ze społeczeństwem oraz wyjście z bezdomności.

MOPR nie posiadał lokali socjalnych oraz mieszkań kontraktowych dla osób bezdomnych. Dysponował dwoma mieszkaniami chronionymi.

Od września 2009 r. pod nadzorem Działu POB, w budynku przy ul. Kolskiej w Szczecinie funkcjonowało mieszkanie chronione o charakterze rotacyjnym²⁷. Mieszkanie było przeznaczone dla 6 bezdomnych mężczyzn, w pierwszej kolejności aktywnych zawodowo, posiadających własny dochód.

Z mieszkania chronionego przy ul. Kolskiej skorzystało w: 2011 r. – 7 samotnych mężczyzn, 2012 r. – 11, a w I półroczu 2013 r. – 6 mężczyzn. Od 1.10.2013 r. w mieszkaniu tym zamieszkała bezdomna, wielodzietna rodzina przeniesiona z mieszkania chronionego z ul. Pocztowej w Szczecinie.

Od grudnia 2012 r. w budynku przy ul. Pocztowej w Szczecinie funkcjonowało mieszkanie chronione o charakterze rotacyjnym²⁸. Mieszkanie to przeznaczone było dla kobiet z dziećmi będących w trudnej sytuacji życiowej spowodowanej bezdomnością. W mieszkaniu tym na dzień kontroli (9.12.2013 r.) mieszkały dwie samotne matki i 5 dzieci.

Procedura kwalifikowania do zamieszkania w mieszkaniach chronionych przebiegała na podstawie zatwierdzonego przez Dyrektora MOPR regulaminu mieszkań chronionych²⁹. Osoby skierowane do mieszkań chronionych w 2013 r. spełniały warunki uprawniające je do pobytu w tych mieszkaniach.

(dowód: akta kontroli, str.: 64,65,68,69)

Dyrektor MOPR Marta Giezek wyjaśniła m.in., że zmiana przeznaczenia mieszkania chronionego przy ul. Kolskiej w Szczecinie (zamiast bezdomnych samotnych mężczyzn – bezdomna wielodzietna rodzina) podyktowana była brakiem zainteresowania ze strony mężczyzn bezdomnych na korzystanie z tej formy pomocy społecznej. Powodem takiej decyzji ze strony ww. mężczyzn była konieczność uiszczania comiesięcznej opłaty za pobyt w mieszkaniu oraz przestrzeganie regulaminu mieszkania (m.in. zakaz spożywania alkoholu).

(dowód: akta kontroli, str.: 95,99,100)

²⁷ Prezydent Miasta Szczecin decyzją z dnia 2 czerwca 2009 r. nr UNP:8877/WGN/-XXXI/08 przekazał w trwały zarząd na czas nieoznaczony na rzecz MOPR nieruchomość położoną w Szczecinie przy ul. Kolskiej o pow. 551 m², zabudowaną budynkiem mieszkalnym o pow. użytkowej 98,11 m² na cele publiczne, związane z wykonywaniem zadań samorządu z zakresu pomocy społecznej.

²⁸ Umową użyczenia lokalu mieszkalnego zawartą 13 grudnia 2012 r. z Prezesem Zarządu Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w Szczecinie, MOPR przyjął do nieodpłatnego i wyłącznego używania z przeznaczeniem na mieszkanie chronione lokal mieszkalny położony w budynku przy ul. Pocztowej w Szczecinie. Łączna powierzchnia użytkowa lokalu wynosiła 119,97 m², w tym powierzchnia mieszkalna – 84,63 m² (4 pokoje o pow. od 15,57 m² do 29,19 m²), kuchnia, łazienka z w.c., pom. gospodarcze, spiżarnia, korytarz). Lokal wyposażony był w instalacje i urządzenia: wodno-kanalizacyjną, elektryczną, gazową, bojler elektryczny, wentylacja grawitacyjna.

²⁹ zarządzeniem nr 98/13 z dnia 26 sierpnia 2013 r. dyrektor MOPR wprowadziła do stosowania „Regulaminu Mieszkań Chronionych znajdujących się w zasobach MOPR w Szczecinie: przy ul. Kolskiej /.../ i ul Pocztowej /.../”. Utraciły moc ww. zarządzenia Dyrektora MOPR nr 49/09 z 1 września 2009 r. i 8/13 z 18 lutego 2013 r.. Regulaminem tym ustalono m.in.: zasady przyznawania prawa pobytu w mieszkaniu chronionym (do korzystania z pobytu uprawnione są w szczególności osoby, które przebywają w schronisku dla osób bezdomnych lub innych pomieszczeniach niespełniających kryterium lokalu mieszkalnego, posiadały ostatnie miejsce zameldowania na terenie Gminy Miasto Szczecin, posiadają własne źródło dochodu, oczekują na przyznanie mieszkania socjalnego z zasobów Gminy Miasto Szczecin, uzyskały pozytywną opinię kierownika schroniska dla osób bezdomnych), okres pobytu w mieszkaniu chronionym dla kobiet z dziećmi (do 12 miesięcy z możliwością przedłużenia na okres dłuższy, o ile pobyt w mieszkaniu jest niezbędny do uzyskania usamodzielnienia), wysokość odpłatności, prawa i obowiązki najemcy, zakres obowiązków opiekuna mieszkania chronionego.

Indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności MOPR objął: w latach 2012 –I półrocze 2013 r. – 56 osób bezdomnych. W wyniku realizacji ww. programu z bezdomności wyszło 16 osób.

(dowód: akta kontroli, str.: 65,71)

W zawartych umowach i porozumieniach MOPR zapewnił osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, w tym osobom bezdomnym, m.in.:

- pomoc prawną świadczoną, w formie porad i konsultacji w zakresie: prawa administracyjnego, rodzinnego, cywilnego, karnego, prawa pracy, przez zewnętrzne podmioty;
- usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są przez podmioty zewnętrzne na podstawie zawartych umów. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były przez Dom Pomocy Społecznej przy ul. Broniewskiego 4/6 w Szczecinie - organizatora usług na mocy zawartych porozumień. W latach 2011-2013 (I półrocze) ze świadczeń korzystały w formie: usług zwykłych – 22 osoby bezdomne (3 osoby w 2011 r., 11 osób w 2012 r. i 8 osób w I półroczu 2013 r.), a usług specjalistycznych – 4 osoby bezdomne (2 osoby w 2012 r. i 2 osoby w I półroczu 2013 r.);
- pomoc w sprawach uzależnień i przemocy w rodzinie tworząc w MOPR³⁰ Zespół Zadaniowy – Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu, oprócz psychologów, przedstawicieli Działu Interwencji Kryzysowej, pracowników z 4 Rejonowych Ośrodków Pomocy Rodzinie , powołano również kierownika Działu POB;
- porozumieniem o współpracy nr 8/2013 zawartym 10.06.2013 r. pomiędzy MOPR i Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy - Zachodniopomorskim Centrum Leczenia i Profilaktyki w Szczecinie ustalono zasady współpracy w zakresie wspierania, motywowania, kierowania do odpowiedniego wsparcia osób z problemem alkoholowym;
- wykonywanie badań klatki piersiowej osobom bezdomnym zarejestrowanym w MOPR. Na podstawie zawartych umów z placówkami służby zdrowia³¹ Dział POB w 2012 r. wydał 76, a w 2013 r. - 32 skierowania na wykonanie zdjęć RTG;
- porozumieniami, zawartymi pomiędzy MOPR, a Zarządciem Budynków i Lokali Komunalnych w Szczecinie³² oraz STBS³³, uregulowano współpracę związaną z realizacją wyroków o wydanie i opróżnienie lokali mieszkalnych, polegającą na zapewnieniu przez MOPR wolnych miejsc w schroniskach dla osób, którym na podstawie przepisu art. 4 ust 2a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego³⁴ oraz przepisów art. 1046 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego³⁵ Gmina została zobowiązana wskazać miejsce w noclegowni, schronisku lub innej placówce zapewniającej miejsca noclegowe. Dział POB wydał w 2012 r. 1, a w 2013 r. 3 skierowania do schronisk osobom eksmitowanym;

(dowód: akta kontroli, str.: 65,66,67,74,75)

Dział POB wydawał, na wniosek bezdomnych ubiegających się o przydział lokalu socjalnego z zasobów Gminy Miasto Szczecin zaświadczenia celem przedstawienia w Zarządzie Budynków i Lokali Komunalnych w Szczecinie. W 2012 r.

³⁰ Zarządzenie Dyrektora MOPR nr 64/12 z 6.08.2012 r.

³¹ Umowa nr 41A/2012 z dnia 5.03.2012 r. zawarta z Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym przy ul. Arkońskiej w Szczecinie na wykonywanie zdjęć RTG w 2012 r. oraz umowa Nr 44/2013 z 17 maja 2013 r. zawarta z Przychodnią Portową Sp. z o.o. w Szczecinie na wykonywanie badań klatki piersiowej osobom bezdomnym zarejestrowanym w MOPR w 2013 r..

³² Porozumienie Nr 6/2012 z 14.03.2012 r.

³³ Porozumienie Nr 7/2013 z 19.04.2013 r.

³⁴ Dz.U. z 2005 r., Nr 31, poz. 266 ze zm.

³⁵ Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.

Dział POB wydał na wniosek bezdomnych 85 zaświadczeń, a w I półroczu 2013 r. - 18. Wśród 71 osób znajdujących się w opublikowanym w dniu 13.08.2013 r. wykazie wnioskodawców zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego, uwzględniono 16 osób bezdomnych – klientów Działu POB.

(dowód: akta kontroli, str.: 67,70)

Podjmując działania mające na celu aktywizację zawodową osób bezdomnych MOPR w latach 2012-2013 (I półrocze) skierował do udziału w pracach społecznie użytecznych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie³⁶ 10 osób bezdomnych w 2012 r. oraz 31 w 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str.: 67)

Dyrektor PUP poinformował³⁷, że wykonywanie prac społecznie użytecznych podjęło 7 osób w 2012 r. oraz 20 w 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str.: 76,78)

W latach 2012- I półrocze 2013 r. MOPR zawarł z 10 osobami bezdomnymi kontrakty socjalne określające sposób współdziałania między osobą/rodziną, a pracownikiem socjalnym w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej na uczestnictwo w zajęciach organizowanych przez Centrum Integracji Społecznej w Szczecinie³⁸. Spośród ww. 10 osób, kontrakt z oceną pozytywną ukończyły 4 osoby (w 2012 r.), a z powodu nie wywiązywania się z ustaleń kontraktu socjalnego (opuszczanie zajęć, przerwanie udziału z Indywidualnym Programie Zatrudnienia) 6 osób zostało z niego wykreślonych.

(dowód: akta kontroli, str.: 67,72)

3) Działania o charakterze prewencyjnym wobec bezdomnych.

Kierownik działu POB, w złożonym wyjaśnieniu, przedstawiła działania o charakterze prewencyjnym, zwłaszcza w okresie zimowym, wobec osób bezdomnych. W tym celu rozsyłane są ulotki informacyjne o Pogotowiu zimowym dla osób bezdomnych, m.in. do spółdzielni mieszkaniowych, STBS, ZBiLK, ZDiTM, PKP, PKS. W ulotce zawarto informacje dotyczącą niezwłocznego informowania służb miejskich o osobie bezdomnej przebywającej w miejscach niemieszkalnych³⁹. Wspólnie z Caritas i Strażą Miejską realizowane są wieczorne wyjazdy do miejsc niemieszkalnych w których mogą przebywać osoby bezdomne, podczas których wydawana jest gorąca zupa i herbata. W celu zapewnienia pojemników i sztućców, na apel Kierownika Działu POB, pracownicy MOPR dostarczyli słoiki, kubki, talerze, miseczki i sztućce. Podczas patroli osoby bezdomne informowane są o możliwości skorzystania ze schroniska oraz otrzymują pisemną informację o schronisku pełniącym całonocowy dyżur „Pogotowia zimowego” ze wskazówkami dojazdu.

(dowód: akta kontroli, str.: 79,82,85,86,87,88)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności MOPR w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

6. Wydatki na udzielanie pomocy bezdomnym.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011 - 2013 (I półrocze) MOPR poniósł wydatki na rzecz osób bezdomnych w łącznej wys. 10.261.037 zł, z tego:

- w 2011 r. - 4.241.915 zł, co stanowiło 7,41% udział w wydatkach MOPR na pomoc społeczną (57.281.203 zł), 2,23% w wydatkach Gminy Miasta Szczecin na pomoc

³⁶ Zwany dalej PUP.

³⁷ w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r. poz. 82 ze zm).

³⁸ Zwany dalej Centrum IS.

³⁹ Klatkach schodowych, przystankach komunikacji miejskiej, dworcu PKP i PKS itp.

społeczną (190.626.242 zł) i 0,26% w wydatkach Gminy Miasto Szczecin ogółem (1.616.471.604 zł);

- w 2012 r. – 4.036.240 zł, co stanowiło 6,63% udział w wydatkach MOPR na pomoc społeczną (60.850.518 zł), 2,08% w wydatkach Gminy Miasta Szczecin na pomoc społeczną (194.494.745 zł) i 0,22% w wydatkach Gminy Miasto Szczecin ogółem (1.811.400.747 zł);

- w I półroczu 2013 r. – 1.982.882 zł, co stanowiło 5,96% udział w wydatkach MOPR na pomoc społeczną (33.289.305 zł), 1,94% w wydatkach Gminy Miasta Szczecin na pomoc społeczną (101.865.329 zł) i 0,23% w wydatkach Gminy Miasto Szczecin ogółem (849.426.453 zł).

(dowód: akta kontroli, str.: 89,92)

Struktura wydatków i liczba osób bezdomnych objętych wsparciem w latach 2011-2013 (I półrocze) przedstawia się następująco:

1) w 2011 r. na:

a) zasiłki celowe, którymi objęto 1.141 osób (m.in.: zakup leków, opału, odzieży, obuwia, żywności utrzymanie mieszkania i inne) wydatkowano 399.992 zł;

b) zasiłki okresowe, którymi objęto 506 osób wydatkowano 632.841 zł;

c) zasiłki stałe, którymi objęto 464 osoby wydatkowano 1.739.173 zł;

d) składki na ubezpieczenie zdrowotne, którymi objęto 444 osoby wydatkowano 156.282 zł,

e) dożywianie w ramach programu rządowego „pomoc państwa w zakresie dożywiania, którym objęto 1.269 osób wydatkowano 1.313.627 zł, z tego:

- pomocą w formie posiłku dla dzieci do 7 roku życia i uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz dla osób dorosłych wydawanego przez wyłonione podmioty niepubliczne objęto 969 osób wydatkując 1.115.405 zł,

- zasiłkami celowymi (w formie pieniężnej) objęto 739 osób wydatkując 198.222 zł;

2) w 2012 r. na:

a) zasiłki celowe, którymi objęto 1.083 osoby (m.in.: zakup leków, opału, odzieży, obuwia, żywności utrzymanie mieszkania i inne) wydatkowano 425.532 zł;

b) zasiłki okresowe, którymi objęto 406 osób wydatkowano 488.613 zł;

c) zasiłki stałe, którymi objęto 449 osób wydatkowano 1.697.810 zł;

d) składki na ubezpieczenie zdrowotne, którymi objęto 434 osoby wydatkowano 151.869 zł,

e) dożywianie w ramach programu rządowego „pomoc państwa w zakresie dożywiania, którym objęto 1.258 osób wydatkowano 1.272.416 zł, z tego:

- pomocą w formie posiłku dla dzieci do 7 roku życia i uczniów, do czasu ukończenia szkoły ponad-gimnazjalnej oraz dla osób dorosłych wydawanego przez wyłonione podmioty niepubliczne objęto 924 osoby wydatkując 1.039.650 zł,

- zasiłkami celowymi (w formie pieniężnej) objęto 563 osoby wydatkując 232.766 zł;

3) w I półroczu 2013 r. na:

a) zasiłki celowe, którymi objęto 697 osób (m.in.: zakup leków, opału, odzieży, obuwia, żywności utrzy-manie mieszkania i inne) wydatkowano 207.946 zł;

b) zasiłki okresowe, którymi objęto 281 osób wydatkowano 315.637 zł;

c) zasiłki stałe, którymi objęto 342 osoby wydatkowano 846.025 zł;

d) składki na ubezpieczenie zdrowotne, którymi objęto 321 osób wydatkowano 76.199 zł,

e) dożywianie w ramach programu rządowego „pomoc państwa w zakresie dożywiania, którym objęto 866 osób wydatkowano 537.075 zł, z tego:

- pomocą w formie posiłku dla dzieci do 7 roku życia i uczniów, do czasu ukończenia szkoły ponad-gimnazjalnej oraz dla osób dorosłych wydawanego przez wyłonione podmioty niepubliczne objęto 567 osób wydatkując 415.541 zł,
- zasiłkami celowymi (w formie pieniężnej) objęto 376 osób wydatkując 121.534 zł.
(dowód: akta kontroli, str.: 89,90,93)

W ramach świadczeń udzielonych w formie zasiłku celowego:

1) w 2011 r. udzielono 1.141 osobom 3.043 świadczenia o łącznej wartości 399.992 zł, z tego na:

- a) leki - 391 osobom udzielono 1.030 świadczeń o wartości 75.049 zł;
- b) opał - 247 osobom udzielono 307 świadczeń o wartości 96.526 zł;
- c) odzież i obuwie – 340 osobom udzielono 407 świadczeń o wartości 37.650 zł;
- d) żywność – 29 osobom udzielono 59 świadczeń o wartości 6.633 zł;
- e) opłaty związane z utrzymaniem mieszkania – 1 osobie udzielono 2 świadczenia o wartości 100 zł;
- f) specjalny zasiłek celowy – 77 osobom udzielono 134 świadczenia o wartości 30.374 zł;
- g) inne (pokrycie kosztów remontu mieszkania, pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu, zakup nie-zbędnych przedmiotów użytku domowego itp.) – 675 osobom udzielono 1.104 świadczenia o wartości 153.660 zł;

2) w 2012 r. udzielono 1.083 osobom 3.815 świadczeń o łącznej wartości 425.532 zł, z tego na:

- a) leki - 467 osobom udzielono 1.964 świadczenia o wartości 123.940 zł;
- b) opał - 226 osobom udzielono 291 świadczeń o wartości 93.078 zł;
- c) odzież i obuwie – 241 osobom udzielono 250 świadczeń o wartości 22.790 zł;
- d) żywność – 15 osobom udzielono 17 świadczeń o wartości 1.822 zł;
- e) opłaty związane z utrzymaniem mieszkania – 1 osobie udzielono 1 świadczenie o wartości 300 zł;
- f) specjalny zasiłek celowy – 72 osobom udzielono 187 świadczeń o wartości 30.363 zł;
- g) inne (pokrycie kosztów remontu mieszkania, pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu, zakup nie-zbędnych przedmiotów użytku domowego itp.) – 720 osobom udzielono 1.105 świadczeń o wartości 153.239 zł;

3) w I półroczu 2013 r. udzielono 697 osobom 1.844 świadczenia o łącznej wartości 207.946 zł, z tego na:

- a) leki - 300 osobom udzielono 928 świadczeń o wartości 58.016 zł;
- b) opał - 89 osobom udzielono 129 świadczeń o wartości 33.020 zł;
- c) odzież i obuwie – 124 osobom udzielono 153 świadczenia o wartości 15.250 zł;
- d) żywność – 7 osobom udzielono 11 świadczeń o wartości 2.720 zł;
- e) opłaty związane z utrzymaniem mieszkania – 1 osobie udzielono 1 świadczenie o wartości 400 zł;
- f) specjalny zasiłek celowy – 37 osobom udzielono 80 świadczeń o wartości 12.923 zł;
- g) inne (pokrycie kosztów remontu mieszkania, pobytu dziecka w żłobku lub przedszkolu, zakup nie-zbędnych przedmiotów użytku domowego itp.) – 365 osobom udzielono 542 świadczenia o wartości 85.617 zł.

(dowód: akta kontroli, str.: 90,94)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności MOPR w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność MOPR w zakresie opisanym pkt 1.

2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy bezdomnym.

Opis stanu faktycznego

Współpracę z innymi podmiotami działającymi na rzecz osób bezdomnych MOPR realizował na podstawie umów i porozumień (*omówiono w pkt. 5.2 wystąpienia pokontrolnego*).

MOPR opracował na okres zimowy „Procedury dotyczące pomocy osobom bezdomnym w okresie zimy na terenie miasta Szczecina”. Wyłoniono, w drodze otwartego konkursu ofert, pogotowie zimowe, które posiada swoją siedzibę w schronisku dla bezdomnych przy ul. Zamkniętej 5 w Szczecinie (*omówiono w pkt. 3 wystąpienia pokontrolnego*).

Dyrektor MOPR Marta Giezek wyjaśniła m.in., że współpraca MOPR z instytucjami i organizacjami pozarządowymi układa się prawidłowo, o czym świadczy kompleksowy system pomocy dla omawianej grupy społecznej. Dział realizuje zadania we współpracy z podmiotami: służby mundurowe (Policja Straż Miejska), placówki służby zdrowia (szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, przychodnie, ośrodki terapii uzależnień), organizacje pozarządowe, Administracja budynków i ogrodów działkowych. Współpraca opiera się na wypracowanych przez ostatnie lata procedurach funkcjonujących na terenie miasta, co wyklucza pojawianie się problemów związanych z zabezpieczeniem osób bezdomnych, szczególnie w trakcie okresu zimowego. Współpraca polega na bezpośrednim kontakcie pracowników socjalnych z przedstawicielami instytucji zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli, str.: 108,113,114,115)

MOPR nie zwracał się do straży pożarnej oraz sanepidu o przeprowadzenie kontroli w obiektach, w których przebywali bezdomni.

Kierownik Działu POB Beata Rynans wyjaśniła, że budynki, w których przebywają osoby bezdomne posiadają swoich zarządców, m.in. zarządy Rodzinnych Ogrodów Działkowych, Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych oraz organizacje pozarządowe prowadzące placówki dla osób bezdomnych.

(dowód: akta kontroli, str.116,117)

MOPR od 2008 r., w ramach środków finansowych pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego⁴⁰ realizuje Projekt systemowy pn. „Aktywna Integracja w Szczecinie”. W 2012 r. objęto wsparciem Projektu systemowego 24 osoby (w tym 2 osoby niepełnosprawne) wydając 105,6 tys. zł, a w 2013 r. objęto wsparciem 24 osoby bezdomne (w tym 1 osoba niepełnosprawna). Planowana kwota na 2013 r. wynosi 119 tys. zł.

MOPR nie korzystał (w latach 2012-2013) ze środków finansowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych⁴¹. Na uruchomienie i utrzymanie mieszkania chronionego przy ul. Kolskiej w Szczecinie MOPR pozyskał z Gminy Miasto Szczecin w 2012 r. 14,1 tys. zł, a na 2013 r. – 21,9 tys. zł, z czego w I półroczu 2013 r. wydatkował 8,9 tys. zł. Na utrzymanie mieszkania chronionego przy ul. Pocztovej wydatkowano 14 tys. zł w 2012 r. i 4,8 tys. zł w I półroczu 2013 r.

⁴⁰w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Poddziałanie 7.1.1.

⁴¹Dz.U. Nr 251, poz. 1844 ze zm.

Na remont schroniska dla osób bezdomnych przy ul. Hryniewieckiego w Szczecinie MOPR w 2012 r. wydatkował 48 tys. zł⁴², w I półroczu 2013 r. – 14,3 tys. zł, a na modernizację dachu i układu centralnego ogrzewania w 2013 r. pozyskał środki finansowe w wys. 195 tys. zł. Ponadto poniesiono wydatki na utrzymanie schroniska: w 2012 r. – 395 zł, a w I półroczu 2013 r. – 17,2 tys. zł

(dowód: akta kontroli, str.: 108,109,110,111,112,118,119,120)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności MOPR w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność MOPR w zakresie opisanym pkt 2.

IV. Uwagi i wnioski.

Wnioski pokontrolne

Brak.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Szczecin, dnia grudnia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler:
Tadeusz Jaworski
główny specjalista k.p.

.....
podpis

.....
podpis

⁴² Remont pomieszczeń.